

Verslag Forum Standaardisatie woensdag 19 juni 2024

Vergadering: Forum Standaardisatie woensdag 19 juni 2024

Agendapunt: 1B

Documentnummer: FS-20241002.1B

Aan: Forum Standaardisatie

Van: Bureau Forum Standaardisatie

Bijlagen: geen

Rechten: [CC0 publieke domeinverklaring](#)

1. Opening, agenda, verslag

Opneming

Aanwezig: Larissa Zegveld (voorzitter), Bert Voorbraak (secretaris, Logius), Jeanine van Dijk (BZK-directie CIO Rijk), Anton Grootendorst (IPO), Marc van Hilvoorde (FIN), Floor Jas (SURF), Isabel van der Leij (RDI), Benno Overeinder (NLnet Labs), Friso Penninga (Geonovum), Theo Peters (VNG Realisatie), Olivier van der Post (BZK-directie CIO Rijk), Anke Sikkema (EZK-directie Digitale Economie), Michiel Steltman (DINL), Geert-Jan van de Ven (CIP), Renate de Vree (Betaalvereniging), Lindy van de Westelaken (BZK-directie Digitale Overheid)

Afwezig: Guido Bayens (Architectuurraad Digitale Overheid), Rudi Bekkers (TU Eindhoven), Cor Franke (Franke Interim Management), Peter den Held (gemeente Rotterdam/G4), Mirjam Karmiggelt (GS1 Nederland), Gino Laan (RINIS), Gerard Smits (het Waterschapshuis).

Aanwezig namens het bureau (BFS): Redouan Ahaloui (adviseur), Désirée Castillo Gosker (adviseur), Reindert Gerding (adviseur), Hans Laagland (adviseur), Ludwig Oberendorff (hoofd), Annemieke Toersen (adviseur), Joram Verspaget (adviseur) en Huib Snijders (secretaris)

Te gast: Arjan de Jong en Gerard Feitsma (RDI/agendapunt 4: Toezicht en standaarden). Jeroen de Ruig en Arjen Brienen (E-Space/agendapunt 5.b: Standaarden en standaardisatieactiviteiten voor clouddiensten).

Larissa Zegveld heet de aanwezigen welkom bij de vergadering van het Forum Standaardisatie. Namens het Forum verwelkomt ze ook het nieuwe Forumlid Anton Grootendorst van de Provincie Utrecht/IPO (opvolger van Hans Tijl).

Eveneens welkom aan Huib Snijders, de nieuwe bureausecretaris van het Forum. Huib volgt Joram Verspaget op die dossierhouder van Lijsten wordt. Aansluitend volgt een korte voorstelronde.

Mededelingen:

Geen bijzonderheden.

Ter besluitvorming

a. Agenda

Akkoord met de voorliggende agenda en gewijzigde agendavolgorde:

- agendapunt 6a. Internationaal wordt als eerste besproken;
- gevolgd door 5b. Presentatie verkenning 'Standaarden en standaardisatieactiviteiten voor clouddiensten' (Jeroen de Ruig en Arjen Brienens);
- en aan het eind van de vergadering is er ruimte om met elkaar van gedachten te wisselen over agendapunt. 2a. Hoofdpijnenakkoord en digitalisering.

b. Verslag en actiepunten Forum Standaardisatie 17 april 2024

Akkoord. Geen verdere opmerkingen.

2. Staatssecretaris, Tweede Kamer, MIDO, OBDO en Forum Standaardisatie

Ter bespreking

2.a. Hoofdpijnenakkoord en digitalisering

Het hoofdpijnenakkoord is op 16 mei 2024 gesloten tussen de fracties van PVV, VVD, NSC en BBB. De 11^e hoofdpijn Digitalisering is opgesteld door Arre Zuurmond, Eline Elstgeest en Maarten van Leeuwen.

Voor het nieuwe kabinet en in het bijzonder de nieuwe staatssecretaris Digitalisering stelt Reindert Gerding (BFS) een pamflet op met speerpunten vanuit het Forum. Het pamflet is te gebruiken voor in de achterzak, als "elevatorpitch" t.b.v. het dossier nieuwe bewindslieden c.q. bij een kennismaking met de nieuwe staatssecretaris. De leden kunnen hun inbreng aan Reindert en Huib kenbaar maken via de email Reindert.Gerding@forumstandaardisatie.nl; huib.snijders@forumstandaardisatie.nl

Naar aanleiding van het bovenstaande het verzoek aan het Forum om de hoofdpunten uit dat pamflet in te brengen via bestaande structuren, governance en de evaluaties die daarbij zijn afgesproken.

Ter toelichting

2b. Antwoorden op Kamervragen over slechte beveiliging van gemeentelijke websites

HS De Kamervragen van het Lid Kathmann ((GroenLinks-PvdA) zijn beantwoord: [Antwoorden op Kamervragen over slechte beveiliging van gemeentelijke websites | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

N.a.v. de beantwoording: Lindy van de Westelaken (BZK) licht toe dat BZK bezig is te verkennen hoe het toezicht op de wettelijk verplichte standaarden binnen het ministerie nader vorm kan worden gegeven. Ze zal in een volgende Forumvergadering hier een nadere toelichting op geven. Bij de vormgeving van onder andere het toepassen en handhaven van het toezicht is het belangrijk om zowel opdrachtgevers als beslissers aan tafel te krijgen.

c. Terugblik OBDO 30 mei 2024

Themabijeenkomst Strategische autonomie: Het OBDO heeft kennisgenomen van de presentaties. Waarbij ook aandacht voor het maximaal inzetten van maatschappelijk geld en de mogelijkheid om een (deel) van ons werk via de eigen overheidsvoorziening te laten plaatsvinden i.p.v. gebruikmaken van de hyperscalers.

Betrek bij het formeren van een overheidsvoorziening ook de gemeenten, provincies, uitvoeringsorganisaties en waterschappen. Hier zal een onderzoek voor worden opgestart om alle initiatieven die er spelen (ook m.b.t. GDI-voorzieningen) bij elkaar te voegen. De ambitie is om einde van dit jaar het onderzoek af te kunnen ronden.

Vooruitblik OBDO 11 juli 2024

Het agendapunt IV-meting is doorgeschoven naar 11 juli 2024 ter besluitvorming.

In het verlengde hiervan: BZK heeft eerder de oproep gedaan aan de koepels om deelnemers te leveren voor de werkgroep adoptie van IV-standaarden. Deze werkgroep komt twee keer per jaar bijeen. BZK zal hier herhaald aandacht voor vragen op de vergadering van 11 juli 2024.

Ter kennisname

d. Verslagen gremia MIDO

Geen opmerkingen.

3. Open standaarden, lijsten

Ter besluitvorming

Friso Penninga – lid Forum Standaardisatie- geeft namens de Stuurgroep open standaarden een toelichting op onderstaande agendapunten, waarna besluitvorming volgt:

- 3a. Betere gegevensuitwisseling: volgende generatie Geo-standaarden verplichten (Forumadvies)

Het Forum gaat akkoord met dit advies. Het voorstel is niet strijdig met de Europese INSPIRE richtlijn.

- 3b. Betere gegevensuitwisseling: nieuwe versie voor downloaden geo-informatie GeoPackage verplichten (Forumadvies)

Het Forum gaat akkoord met dit advies. Met de aanvulling dat er ook naar sec. het versiebeheer wordt gekeken.

- 3c. Betere gegevensuitwisseling: nieuwe versie tweedimensionale ontwerptekeningen NLCS verplichten (Intakeadvies)

Het Forum gaat akkoord met dit intakeadvies.

- 3d. Veiliger internet: automatiseren van uitgifte van certificaten ACME verplichten (Intakeadvies)

Het Forum gaat akkoord met dit advies. De standaard kan ook een toegevoegde waarden hebben bij het gebruik van API's (en het daarvoor automatisch bijwerken van de certificaten). Meegegeven wordt in het onderzoek ook te kijken naar wat een geschikt moment is voor een opname op de 'Pas toe of leg uit lijst' na akkoord van het Forum en het OBDO.

- 3e. Meer toegang en openbaarheid: eenduidig beschrijven van begrippen NL-SBB verplichten (Intakeadvies)

Het Forum gaat akkoord met dit advies. Meegegeven wordt bij de intake ook te kijken naar de rol van beheerorganisaties.

Ter kennisname

- 3f. Voortgang lopende procedures

Geen opmerkingen.

3g. Voortgang doorontwikkeling lijst (aanbevolen) standaarden

Geen opmerkingen.

3h. Mededeling vanuit Stuurgroep Open Standaarden

Geen opmerkingen.

4. Presentatie Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI)

Arjan de Jong en Gerard Feitsma presenteren namens de RDI de bevindingen over Toezicht en standaarden (middel of doel?).

De RDI houdt toezicht op digitale infrastructuur in Nederland. Dit omvat het waarborgen van de beschikbaarheid, continuïteit en betrouwbaarheid van communicatienetwerken en het gebruik van radiofrequenties. De RDI verleent vergunningen en ziet toe op de naleving van wet- en regelgeving om een veilige en betrouwbare digitale omgeving te garanderen.

Het houden van toezicht is gebonden aan de wettelijke grondslag voor toezicht en toezichthouders en het toezichtinstrumentarium, aanvullend vanuit de Algemene wet bestuursrecht en de Algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Toezicht vindt plaats vanuit een wettelijke norm, zoals open (doelregulering) en gesloten (middelregulering) normen, en vanuit een normadressaat: voor wie geldt de norm (specifieke partijen, markt, overheid)? Bij het te beschermen maatschappelijk belang spelen open normen een belangrijke rol.

Bij de toepassing van normen en standaarden is het voor de toezichthouder van belang of toezicht voor- of achteraf plaatsvindt. Bij voorafgaand toezicht melden partijen zich bij de toezichthouder, alvorens over te gaan tot het aanbieden van diensten of producten. Bij toezicht achteraf grijpt de toezichthouder in als er is iets misgaat, bijvoorbeeld bij een overtreding. Dit proces schept helderheid voor zowel de toezichthouder als de dienstenaanbieder.

Het generieke (circulaire) proces van toezicht gaat van beeldvorming naar beoordeling en interveniëren. Als toezichthouder streeft je gedrag na van de toezicht genietende, om vanuit eigen verantwoordelijkheid de regels na te leven.

Kortom, Toezicht biedt mogelijkheden om naleving van wet- en regelgeving te stimuleren en af te dwingen. Aan de hand van het gepresenteerde, het volgende over de rol van standaarden en certificeringen bij naleving en toezicht:

- Open normen: open normen spelen een belangrijke rol in het toezicht, vooral wanneer de wetgever meer duidelijkheid biedt over deze normen. Dit kan de overgang van vrije naar geharmoniseerde standaarden bevorderen, wat nuttig kan zijn als richtinggevende tool bij discussies over naleving. Met de kanttekening dat bij een wettelijke

verankering van een norm op Nederlands of Europees niveau, de toezichthouder er bij het gebruik hiervan redelijkerwijs vanuit gaat dat je aan die norm voldoet (zwaardere uitlegplicht bij overtreding).

Normen zijn echter niet doorslaggevend. Het is daarom ook belangrijk om de desbetreffende partijen hiervoor bij elkaar te brengen.

- Referentiepunt: gebruik als referentiepunt (best practice) managementsysteemstandaarden en technische standaarden. Zo'n systeem helpt om aan de wettelijke eisen te (blijven) voldoen. Ook voor de dienstenleverancier, die zijn organisatie en producten hier (vooraf) op kan inrichten.
- Bij een verplichte standaard zijn interoperabiliteit, betrouwbaarheid en eerlijke concurrentie van belang. De aanbeveling is om interoperabiliteit verplicht te stellen, waarbij zowel de wetgever als de markt een rol spelen om dit te realiseren. Geharmoniseerde standaarden helpen bij interoperabiliteit en eerlijke concurrentie.
- Formele toepassingen van standaarden zijn certificering en conformiteitsbeoordeling. Beiden maken gebruik van standaarden. Bij certificering spelen standaarden altijd een rol. De conformiteitsbeoordelingen zijn iets lossier en gebruiken bijvoorbeeld ook een internationaal geaccepteerde norm.

Zowel certificering als conformiteitsbeoordelingen kunnen verplicht of vrijwillig zijn. Voor de toezichthouder is het van belang of de uitkomst van een certificering of conformiteitsbeoordeling bruikbaar is voor toetsing van de prestaties. Dit kan uitgevoerd worden door een onafhankelijke derde partij of in eigen beheer via een interne audit.

Producten of componenten worden vaak aan certificering onderworpen, terwijl diensten of organisatieonderdelen vaak aan conformiteitsbeoordelingen en managementsystemen worden onderworpen.

- In Nederland is de rol van toezichthouder, zoals de RDI, beperkt. De toezichthouder certificeert niet en is onafhankelijk, in tegenstelling tot toezichthouders in andere Europese landen. De RDI houdt echter wel toezicht op de Nederlandse Centrale Systeem Autoriteit en de certificeringen die daaronder vallen.
- Nederland is een certificeringsland met meerdere partijen die hier uitvoering aan kunnen geven. Dit komt de marktwerking en omloopsnelheid ten goede. De RDI ziet toe op accreditatie van deze partijen. Let wel, certificering is geen vervanging van toezicht. Het rapport dat bij certificering hoort, is cruciaal voor de toezichthouder om de naleving en kwaliteit te beoordelen.
- De rol van standaarden in toezicht is maatwerk, met verschillende toezichtkaders. Op alle niveaus. Immers, standaarden, toezicht en innovatie is complexe materie. Slechte toepassingen van standaarden kunnen innovatie vertragen. Zo ook het gebruik van gesloten normen die niet aansluiten bij nieuwe technische ontwikkelingen met A.I.-componenten.
- Beleidscyclus: de RDI koppelt terug naar de wetgever wat ze in de praktijk tegenkomen. Zowel in Nederland als in Europees verband, zoals bv. in de ETSI.
- Monitor en adoptiegraad: het Forum komt graag nogmaals in gesprek met de RDI voor handreikingen om de adoptiegraad te verhogen.

- Verantwoording, rapportages, audit standaarden: hoe maken we het uitvoerbaar voor (kleine) organisaties om de administratieve lasten te beperken? In kleine setting gaan Michiel Steltman (DINL) en betrokkenen vanuit BFS in gesprek met de RDI hoe hier nader invulling aan te geven. De uitkomsten kunnen gedeeld worden in een komende Forum-vergadering.

5. Open standaarden, adoptie

Woordvoerder: Friso Penninga

Ter Bespreking

5a. Follow-up stemming peilen adoptie-impuls

N.a.v. de peiling adoptie-impuls in het Forum eerder dit jaar, scoorden 'Toezicht en handhaving' en 'acties van Forum-leden (richting de achterban)' het hoogst. Het Forum stemt in met de volgende voorgelegde voorstellen:

Toezicht en handhaving: er volgt een brief met advies aan BZK, in afschrift aan het OBDO, om aan toezicht te werken. Met inachtneming om niet normenkader op normenkader te stapelen. Bezie de kansen om bijvoorbeeld relevante zaken met NIS 2 te combineren.

Acties van Forum-leden: ga als Forum-lid met je achterban in gesprek, op beslissingsniveau, over hoe te voldoen aan de standaarden. Geef zelf presentaties. Het BFS kan hierbij helpen indien gewenst.

Hierbij wordt opgemerkt dat opvolging van de voorstellen niet vrijblijvend is.

5b. Presentatie verkenning 'Onderzoek naar Standaarden en standaardisatieactiviteiten voor clouddiensten' (Jeroen de Ruig & Arjen Brienen, E*Space).

Dit onderzoek is tot stand gekomen met medewerking van de begeleidingsgroep waarin o.a. BZK, EZK en BFS-zitting hebben genomen. Het onderzoek richt zich op de Nederlandse markt met inbegrip van de eisen vanuit Brussel.

Voorafgaand aan de presentatie: Larissa Zegveld attendeert de leden op de initiatiefnota van de leden Six Dijkstra en Kathmann (NSC/GL-PvdA) over "Wolken aan de horizon", waarin het Forum Standaardisatie wordt genoemd in relatie tot Clouddiensten. De link naar de nota wordt verspreid onder de leden en is te raadplegen op: [Initiatiefnota Nederlandse cloud van NSC en GroenLinks-PvdA](#)

Algemeen: het fenomeen Cloud leidt tot de nodige discussies, vooral als het gaat om het gebruik van externe servers via het internet die niet in Nederland of landen van de Europese Unie staan om gegevens en diensten op te slaan, te beheren en te verwerken, in plaats van dit lokaal op je eigen computer of server te doen. Daarom is het van belang om een rationele

discussie te kunnen voeren over de ontwikkelingen die gaande zijn. Aandachtspunten voor de discussie zijn onder andere: hoe om te gaan met de risico's (en kansen), op welke manier kunnen (Cloud)standaarden hieraan bijdragen? En ook hoe het Forum een bijdrage kan leveren aan het rationeel maken van de discussie rond Cloud. Het onderzoek is een eerste verkenning met aanbevelingen.

Naar aanleiding van de aanbevelingen genoemd in de sheets enkele aanvullende opmerkingen:

- Verplicht standaarden cloudinteroperabiliteit en dataportabiliteit en leg best practices vast ter voorkoming van te veel macht bij hyperscalers.
- Dataportabiliteit, het behoud en de beschikbaarheid van gegevens: open standaarden die hieraan bijdragen dienen behouden te blijven en leveranciers moeten worden verplicht gesteld om deze toe te passen.
- Nader onderzoek omtrent gestructureerde data (te bewaren data): er zijn geen standaarden hiervoor. Nader onderzoek is gewenst. Overweeg hierbij de mogelijkheden van een combinatie van informatiemodellen en verplaatsbare data.
- Krachtenveld, "winner takes all-markt": er is een extreem groot verschil tussen de drie vormen van clouddiensten en de betreffende dienstverleners. Dit heeft te maken met de soevereiniteit van deze aanbieders. Je kan als overheid eisen gaan stellen aan leveranciers van Clouddiensten over portabiliteit. Ook ter bevordering van Leveranciersafhankelijkheid.
- Internationaal, Cloud in Europees verband / hyperscalers: Nederland is als speler op deze markt klein te noemen ten aanzien van de hyperscalers. Het is van belang dit onderwerp gezamenlijk in Europees verband op te pakken. Met de aanbeveling om een vervolgstudie te doen naar de manier waarop Europa omgaat met Clouddiensten. Alvorens hiermee van start te gaan is het gewenst om eerst te onderzoeken of dit vraagstuk elders binnen Europa is belegd (bijvoorbeeld Duitsland), en of het nuttig is om dit als vervolgonderzoek zelf te initiëren. Dit omvat ook inzicht in Cloudmigraties. De scope van het Forum is hierbij bij van belang. Het BFS onderzoekt of onze huidige basiscriteria interoperabiliteit (toetsingscriteria) aansluiten bij hetgeen nu voorhanden is m.b.t. de Cloud.
- Architectuur van de overheid voor datavoorzieningen en de inzet Clouddiensten: In de Architectuurraad Digitale Overheid wordt een werkgroep opgericht die zich bezig gaat houden met de domeinarchitectuur, in samenwerking met NORA. Zaken die in het Forum besproken worden kunnen bij de Architectuurraad ingebracht worden, zoals aandacht voor de te hanteren toetsingscriteria. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan het herijken van het Cloudbeleid vanuit BZK/CIO-Rijk en wat dit gaat betekenen voor gemeenten, provincies en waterschappen. De oproep aan het Forum is om aan te geven wie kan deelnemen in de werkgroep en dit te melden bij Lindy van de Westelaken (BZK).

5c. Agendering IV-meting en Monitor open standaarden, sponsorschap en aanwezigheid

De oproep aan het Forum is om het gesprek te voeren met de achterban, te melden wanneer dit is gedaan en te controleren bij het MIDO of de lijsten compleet zijn.

Ter kennisname

5d. Analyse per organisatie - Monitor Open Standaarden 2023

Geen opmerkingen.

5e. Internet en beveiligingsstandaarden: o.a. IV-meting begin 2024 en Update ondersteuning DANE op Microsoft Exchange Online

Geen opmerkingen

5f. Openbaar en toegankelijk

Geen opmerkingen.

5g. NLCIUS en e-factureren: van regulier beheer naar normencommissie

Geen opmerkingen.

5h. API's (voor betere, snellere gegevensuitwisseling)'

Geen opmerkingen.

5i. (Strategisch) leveranciersmanagement tussentijdse terugkoppeling Forum
Standaardisatie mei 2024

Geen opmerkingen.

5j. Semantiek

Geen opmerkingen.

6. Voortgang en communicatie

Ter kennisname

6a. Internationaal

Annemieke Toersen (BFS) geeft bij afwezigheid van Rudi Bekkers een toelichting op relevante ontwikkelingen op dit dossier.

European Academy for Standardisation (EURAS/17-18 juni '24 TU-Delft)

Rudi Bekkers nam als voorzitter deel aan EURAS. In de EC-werkgroep [High-Level Forum on European Standardisation](#) (HLF) is er een verklaring opgesteld met best practices vanuit

diverse landen, industrieën en stakeholders aangaande standaardisatie organisaties, onderwijs en vaardigheden. Deze wordt aangeboden aan Thierry Breton, EC/digital Markets.

In de HLF-werkgroep heeft Nederland vanuit het Forum in samenwerking met minEZ, de Rijksuniversiteiten Groningen en Utrecht haar ervaringen ingebracht die zijn opgedaan met 1) het introduceren en inzetten van Rijks IT-Trainees, 2) het inzetten van studenten als potentiële ambassadeurs voor standaardisatie en 3) de inzet van de Summerschool van Logius, waar Reindert Gerding (BFS) een bijdrage aan levert over semantiek/wetsanalyse ICT.

Internationaal onderzoek standaarden ICTU

De presentatie in het Forum over de bevindingen uit het internationale onderzoek vindt naar verwachting op 2 oktober plaats. Dit onderzoek vindt plaats in nauwe samenwerking met het ICTU, en met EZ als aanspreekpunt om de kwaliteit van het onderzoek te waarborgen.

Congressen

- SEMIC 24 – 26 juni 2024 ([SEMIC2024](#)): Annemieke Toersen neemt hieraan deel over de interoperability act (IEA) in relatie tot semantiek. Ook de coördinator van BZK is hierbij aanwezig.
- I-Bestuur Jaarcongres d.d. 11 september 2024 ([Ibestuur jaarcongres](#)): Ook op dit congres is er aandacht voor de IEA, waarbij Lindy van Westelaken (BZK) deelneemt aan een paneldiscussie (met dank aan BZK).

6b. Actualisatie Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus

Geen opmerkingen.

6c. Review architectuuruitwerking Digitale Overheid voor Domein Interactie en Domein Gegevensuitwisseling

Geen opmerkingen.

6d. Communicatie

Geen opmerkingen.

6e. Mogelijke onderwerpen en presentaties voor volgende overleggen

Geen opmerkingen.

6f. Overzicht columns en podcasts Larissa Zegveld in iBestuur

Geen opmerkingen.

7. Rondvraag

Het bureau werkt aan een pamflet over het Forum Standaardisatie ten behoeve van het nieuwe kabinet en de nieuwe staatssecretaris voor digitalisering Zsolt Szabó. Gemeld wordt dat voor inbreng voor het pamflet contact kan worden gelegd met het bureau.

Aanvullend wordt opgemerkt dat en geadviseerd om geen nieuwe governance-structuur op te bouwen. Maak gebruik van bestaande structuren, waaronder het Forum Standaardisatie zelf.

8. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 12.00 uur.

Actiepunten

#	Actiepunt	Wie	Per datum	Status	Werkplan 2024
181	Oplevering en agendering in komende Forum-vergadering van de Handreiking Betrouwbaarheidsniveaus	BFS	17 apr 2024	Loopt	1.4
180	Betrekken desbetreffende Forum-leden voor onderzoek naar internationale standaardisatie	Sponsorgroep Internationaal	17 apr 2024	Loopt	4.1
179	Link leggen met besluitvorming OBDO en FS via site	BFS	17 apr 2024	Loopt	5.3
178	Mirjam Karmiggelt informeren over (aanmelding) ACME	BFS	28 feb 2024	Gedaan	2.1
177	Eerste indrukken onderzoek international standaardisatie in Forum	Sponsorgroep Internationaal	28 feb 2024	Een komende vergadering	4.1
176	Presentatie RDI over mogelijkheden van toezicht	Isabel van der Leij	28 feb 2024	Gedaan juni vergadering	3.26.2
175	Uitwerken peiling adoptiemaatregelen	BFS	28 feb 2024	Gedaan juni vergadering	3
174	Schriftelijke review metadateren enkele aanbevolen standaarden als 'gangbaar' (bij publicatie met legenda).	BFS	28 feb 2024	Loopt	2.2.2
170	Bespreking migratie SIDN en cloud afhankelijkheid.	Forum Standaardisatie	28 feb 2024	Een komende vergadering	1.2
168	Nadere toelichting HLF en/of MSP en/of Rolling Plan	Rudi Bekkers	13 dec 2023	Een komende vergadering	4.2
165	Geldigheid AMvB Wdo voor hogescholen en universiteiten	BZK	13 dec 2023	Gedaan	3.4
164	Suggesties voor invulling vrije plaatsen	Forum Standaardisatie	13 dec 2023	Loopt	8
162	Hoe (ptolu-) open standaarden een bijdrage kunnen leveren aan trajecten als Cloud en Federatief Datastelsel	BFS	27 sept 2023	Loopt	1.3
161	Verkennen bijdragen vanuit Forum (verbinder of verkenners) aan High-Level Forum on European Standardisation	BFS	27 sept 2023	Afgerond	4.2

160	Verzenden IV-meting en Monitor open standaarden aan Tweede Kamer	BZK	Doorlopen d	Loopt	3.1
158	Onderzoek Nederlandse participatie in internationale standaardisatie	BFS i.s.m. Larissa Zegveld, Lindy van de Westelaken en Ludwig Oberendorff	27 sept 2023	Onderdeel onderzoek Internationaal	4.1
156	NIS2 i.r.t. ontwikkelingen rond Agentschap Enisa	BFS	27 sept 2023	Volgt	4
155	svz rond mogelijkheden toetsen grote ICT-projecten op toepassen 'ptolu'-beleid	BFS	14 juni 2023	Wordt ingepland	3.30
154	Toelichting afgevaardigde Ned. delegatie op hoe delegatie te werk gaat en wat deze inbrengt	BFS/sponsorgroep internationaal	14 juni 2023	Wordt ingepland	4
153	Verkenning naar (benodigde) standaard waarmee een organisatie kan verklaren qua ICT in control te zijn	BFS/Michiel Steltman	14 juni 2023	Loopt	3.26.1
152	Stand van zaken doorontwikkeling lijsten (Paul Dam)	BFS	14 juni 2023	FS 27 september 2023	2.2.2
150	In FAQ nadere duiding (inzoomen) verplichting voor linked data (web API's), endpoints, websites die ogen als apps, en apps (laatste vallen er niet onder)	BFS via BZK	14 juni 2023	volgt	2
149	Afstemmen met BZK-timing actualisatie Forum-leden in instellingsbesluit	BFS via BZK	14 juni 2023	Najaar	8
145	Lijst 'andersoortige standaarden' inzichtelijk maken voor Forum	BFS	8 februari 2023	volgt	2.2.2
144	Stand van zaken follow up OBDO-afspraken CIO Rijk plan van aanpak adoptie IV-standaarden	CIO Rijk	8 februari 2023	Doorlopend	3.2
143	Nader bespreken ontwikkelingen EU Internet Standards Deployment Monitoring Website	Sponsorgroep Internationaal met Forum	7 dec 2022	Volgt	4

142	Bespreken met oud-collega RDW – watermanagement en internationaal – n.a.v. enquête inventarisatie internationale thema's Forum-leden en achterban	Peter den Held	7 dec 2022	Schrappen	4
141	Met Forum reflecteren op hoe open standaarden toe te passen buiten aanbestedingen om (bijvoorbeeld met best practices)	Stuurgroep	7 dec 2022	Volgt	3
136	Verbinding Strategie Digitale Economie met onderzoek CIO Rijk naar overheidsnetwerken	Thomas Faber, Peter der Held	7 dec 2022	Afgerond	Nieuw
124	Afstemmen met Theo Peters over vertegenwoordiging waterschappen in Architectuurraad	Gerard Smits	28 septs 2022	Status?	5.1
121	Bereikbaarheid 112 i.r.t. afschakeling 2G en 3G bespreken met ETSI en hierover in volgende Forum-vergadering terugkoppelen.	EZK (Alisa Heaver)	8 juni 2022	Volgt	Nieuw
86	Nieuwe updates over WDO in Forum	BZK	21 april 2021	Doorlopend als er nieuws te melden is	3.34

Afgeronde actiepunten

Afgeronde actiepunten worden de volgende keer verwijderd.

173	Betrekken Forum bij evaluatie MIDO (o.a. Larissa Zegveld, Peter den Held en Ludwig Oberendorff)	BFS	28 feb 2024	Loopt
169	Toelichting op alg. ontwikkelingen id mngt	Olivier van der Post	13 dec 2023	Een komende vergadering
166	Internetconsultatie in eigen achterban onder de aandacht brengen	Forum Standaardisatie	13 dec 2023	Beëindigd